

A 1981-6

Francis H

LTSR MA Botanikos institutas

Kauno turistų klubas

"Tvirtinai"

LTSR MA Botanikos
instituto Direktorius
akad.

A. Merkys

Dendrochronologinės ekspedicijos į Kamčiatką

A T A S K A I T A

Tema: Spygliuočių miškų tyrimai, sudarant dendrochronologinius
profilus tikslu retrospektyviai atstatyti bioekologi-
nius aplinkos sąlygų pokyčius pastaraisiais šimtmečiais
TSRS teritorijoje

1981 m. liepos-rugpjūčio mėn.

Kauno turistų klubo
Direktorius

A. Zakarka

LTSR MA Botanikos instituto
Dendroklimatochronologinės
laboratorijos vadovas

T. Bitvinskas

Kaunas, 1981

LTSR MA Botanikos instituto

Direktoriui

Atlikto darbo pagal sutartį tarp LTSR
MA Botanikos instituto ir Kauno turistų
klubo

A T A S K A I T A

Remiantis sutartimi Kauno turistų klubas sportinės ekspedicijos, vykstančios į Kamčatką, vieną grupės dalyvį įpareigojo rinkti dendroklimatochronologinę medžiagą, už ką jo kelionės bei inventorius nuomos išlaidas apmokėjo LTSR MA Botanikos institutas.

Iškelti uždaviniai grupei:

- atlikti ilgąmedžių medžių paieškas,
- išskirti 4 laikinus mėginimo barelius 52-56 lygiagrečių ribose,
- aprašyti medyno, kuriame buvo išskirti bareliai, taksacinę charakteristiką, žolinę augaliją ir dirvožemį,
- aprašyti kiekvieną medį - pavyzdį individualiai (taksacinius duomenis, padėtį medyno atžvilgiu, gręžimo kryptį, apmatuoti aukščius, diametrus).

Į ekspediciją grupė išvyko iš Kauno 1981.VII.17 d. Tris dienas praleido Petropavlovskė-Kamčiatkske, kur užmezgė ryšius su Kamčiatkos srities miškų valdyba, gavo leidimą keliauti ir išskirti laikinus mėginimo barelius Kronocko Valstybinio draustinio teritorijoje.

VII.22 d. ekspedicija (lėktuvu) išvyksta į Kozirevską. Tą pačią dieną išskiriamas pirmas laikinas ajaninės eglės (*Picea ajanensis*) mėginimo barelis Kozirevsko miškų ūkio, Kozirevsko girininkijos 129 kvartalo 3 sklype. Presslerio gražtų pagalba maimami pavyzdžiai, aprašoma pilna medyno taksacinė charakteristika (žr.priedą).

VII.23-28 d. Ekspedicija keliauja numatytu maršrutu.

VII.29 d. išskiriamas antras laikinas Kajanderinio maumedžio (*Larix cajanderi*) mėginimo barelis Toludė ir Kairiojo Tol-lačiko upių santakoje. Paimami pavyzdžiai, aprašoma medyno tak-

sacinė charakteristika (žr.priedą).

VII.30 d. Išskiriamas trečias laikinas kajanderio maumedžio mėginimo barelis. Dešiniojo Tolbačiko upės žemupyje. Paimami pavyzdžiai, aprašoma medyno taksacinė charakteristika (žr. priedą).

VII.31.-VIII.4 d.d. Ekspedicija keliauja numatytu maršrutu.

VIII.5 d. Išskiriamas ketvirtas kajanderio maumedžio mėginimo barelis Kronocko Valstybinio draustinio, Ežero girininkijos 3 kvartalo 29 sklype. Paimami pavyzdžiai, aprašoma pilna medyno taksacinė charakteristika (žr. priedą).

VIII.6-10 d. Ekspedicija atkeliauja į Geizerių slėnį, iš kurio aplankius Uzano Kraterio Kalderą, numatoma į Petropavlovską-Kamčiatką skristi malūnsparniu, kurių čia per savaitę atskrenda po keletą. Bet, nesėkmei, prasideda blogi-lietingi orai netinkami skridimams. Todėl grupė priversta Geizerių slėnyje išbūti iki VIII.21 d. Tuo laikotarpiu (VIII.15 d.) išskiriamas kedro krūmų (*Pinus pumila*) laikinas mėginimo barelis Kronocko Valstybinio draustinio Semiačiko girininkijos 238 kvartale. Paimami pavyzdžiai, aprašoma medyno taksacinė charakteristika (žr. priedą).

Likusiu laikotarpiu iki išskridimo iš Geizerių slėnio ekspedicijos dalyviai Kronocko valstybinio draustinio Geizerių slėnio kordono viršininkui Nikolajenko V. padėjo tvarkyti kordono aplinką, pastatė pirtį, padarė keletą langų bei durų būsimiems namukams draustinio teritorijoje. Pokalbyje su Kamčiatkos miškų valdybos vyr.miškininku sužinota, kad Kamčiatkos teritorijoje ilgaamžių spygliuočių rūšies medžių surasti labai sunku. 200-250 m. amžiaus eglėms ir maumedžiams pradeda pūti šerdis ir medžiai išvirsta. Tuo įsitikinta ir praktikoje, gręžiant storus, senus medžius beveik visų šerdis jau buvo išpuvę. Ekspedicijos dalyviai parvežė Kedro krūmų pavyzdžius LTSR MA Botanikos instituto Dendroklimatechronologinės laboratorijos medienos pavyzdžių muziejui.

Išvados. Ekspedicijai iškelti uždaviniai buvo įvykdyti. Dendroklimatechronologiniu požiūriu ištirta didelė ir miškin-

giausia Kamčiatkos pusiasalio dalis, išskirti 5 laikini mėginimo bareliai, atliktos ilgaaamžių medžių paieškos, užmegsti glaudūs ryšiai su Kamčiatkos miškų valdyba bei Kronockio valstybiniu draustiniu.

P r i e d a i

I mėginimo barelis

Kazirevsko miškų ūkis, Kazirevsko girininkija, 129 kvartalas 3 sklypas. Ajaninė eglė (*Picea ajanensis*)

Taksaciniai duomenys:

Medyno rūšinė sudėtis - 8E 1M /220/ 1B /90/

Amžius - 180 m

Miško tipas - E

Amžiaus klasė - IX

Amžiaus grupė - 5

Vidutinis aukštis - E - 18 m

M - 23 m

B - 19 m

Vidutinis diametras - E - 26

M - 36

B - 24

Bonitetas - IV

Skalsumas 0,8

Tūris - 270 ktm/ha

Poniškis - 10E(15-40), H-3,0 m 3 tūkst.št./ha

Trakas - erškėtis, sausmedis, lauksva

Danga - viksva, asiūklis, medutė

Dirvožemis - vidutinio gilumo.

II mėginimo barelis

Milkovo miškų ūkis. Toludo ir Kairiojo Lobačiko upių santaka Kajanderinis maumedis (*Larix cajanderi*).

Medynas išsidėstęs K.Tolbačiko upės kairiajame krante.

Plotas 1,5-2,0 ha, toliau krūmai, daugumoje lapuočiai.

Taksaciniai duomenys:

Medyno rūšinė sudėtis - 7M 3B

Miško tipas M

Vidutinis aukštis - 20

Vidutinis diametras - 35

Bonitetas - III

Skalsumas - 04

Poniškis - eglutės, berželiai

Trakas - karklai, sausmedis, dilgėlės

Ekspozicija - pietinė

III mėginimo barelis

Milkavo miškų ūkis. D.Tolbačiko upės žemupyje. Kajanderinis maumedis (*Larix cajanderi*) .

Medynas išsidėstęs D.Tolbačiko upės kairiajame krante.

Taksaciniai duomenys

Medyno rūšinė sudėtis - 6B 3M 1E

Miško tipas B+M

Vidutinis aukštis M - 35

Vidutinis diametras - 50

Skalsumas - 03

Pomiškis - berželiai, alksniukai.

Trakas - karklai, sausmedis

IV mėginimo barelis

Kronocko valstybinis draustinis 3 kvartalas 29 sklypas

Kajanderinis maumedis (*Larix cajanderi*)

Medynas į upės aukštupį, į šiaurę atidaras vėjui

Medyno rūšinė sudėtis - 10M + E + B

Miško tipas - M

Vidutinis aukštis - 15

- " - amžius - 170

- " - diametras - 30

Bonitetas - V

Skalsumas - 03

Pomiškis - 7B3M - amžius 20 metų, H=2,0 m 1 tūkst.št./ha

Danga - girtuoklė, gailis, asiūklis

V mėginimo barelis

Kronocko valstybinis draustinis, Semiačiko g-ja - 238 kvartalas. Kedro krūmynai (*Pinus pumila*).

Lentelė 1

Eil. Nr.	Aukštis H (m)	Storis D (cm)	Gręžimo kryptis
1	2	3	4
<u>I barelis</u>			
1	17	24	Š
2	19	23	R
3	14	17	V
4	15	215	ŠV
5	22	24	Š
6	15	23	P
7	16	23	PR
8	16	21	P
9	15	23	R
10	14	17	ŠR
11	11	17	R
12	17	27	PR
13	16	21	ŠR
14	12	15	R
15	24	16	PR
16	15	17	Š
17	10	15	ŠV
18	10	18	V
19	15	22	ŠR
20	22	18	Š
21	12	20	PV
22	13	20	ŠR
23	9	15	ŠV
24	12	18	R
25	15	19	ŠV
26	14	14	P
27	12	20	ŠR
28	12	18	R
29	11	17	PV
30	19	21	ŠR
31	12	16	ŠR
32	12	18	PV
33	13	18	ŠR
34	12	19	Š
35	17	25	ŠR

1	2	3	4
36	13	17	Š
37	15	17	ŠR
38	13	19	ŠR
39	17	19	Š
40	15	23	P
41	14	20	R
42	9	16	Š
43	14	21	Š
44	14	22	R
45	14	20	R
46	17	20	Š
47	18	22	PR
48	13	15	ŠR
49	18	17	R
50	17	26	Š
51	16	26	ŠR
52	15	27	PR
53	15	19	R
54	18	25	P
55	11	15	R
56	15	19	R
57	15	20	V
58	16	19	ŠR
59	17	12	ŠV
60	18	23	P
61	17	16	PR
62	18	20	ŠR
63	17	25	ŠR

II barelis

1	30	40	P
2	35	50	P
3	18	35	ŠR
4	20	36	Š
5	22	38	R
6	14	17	PR
7	18	26	P
8	38	55	P
9	16	18	P

1	2	3	4
10	22	38	ŠR
11	18	18	Š
12	24	32	P
13	26	32	PV
14	28	34	V
15	26	42	Š

III barelis

1	36	60	P
2	28	40	PV
3	28	45	P
4	40	70	PR
5	17	27	PR
6	30	46	R
7	38	60	P
8	20	40	PR
9	32	50	PV
10	38	80	R
11	38	84	Š

IV barelis

1	15	22	R
2	19	30	Š
3	20	50	P
4	23	80	PR
5	15	24	Š
6	12	28	ŠV
7	17	70	PV
8	20	50	ŠV
9	18	50	Š
10	19	35	V
11	16	36	Š
12	18	28	ŠV
13	18	56	P
14	20	60	V
15	17	44	R
16	15	52	V
17	12	32	ŠV

1	2	3	4
18	16	36	P
19	15	50	ŠR
20	15	48	Š
21	18	38	P
22	16	28	Š
23	20	34	ŠV
24	16	30	PV
25	17	28	PV
26	17	30	R
27	17	40	Š
28	18	60	PR
29	18	60	R
30	17	44	V
31	16	28	ŠR
32	15	32	P
33	16	28	PV
34	19	60	PR
35	21	72	P
36	10	20	Š
37	19	60	V
38	18	80	ŠV
39	20	68	V
40	16	36	R
41	15	36	Š
42	15	36	P
43	16	28	P
44	14	40	R
45	16	45	Š
46	15	50	ŠV
47	18	60	Š
48	14	32	Š
49	14	44	P
50	16	34	V
51	15	40	R
52	18	45	Š
53	17	56	V

1	2	3	4
54	13	28	ŠV
55	12	22	P
56	16	40	ŠR
57	17	44	PR
58	15	24	PV
59	20	50	V
60	17	46	P
61	20	70	ŠV
62	18	36	PR
63	17	30	V
64	19	48	Š
65	14	20	P
66	18	56	V
67	18	44	V
68	20	58	V
69	15	36	V
70	18	70	Š

V barelis

Bil. Nr.	Atst.nuo ģemēs (cm)	Kryptis
1	2	3
1	30	↓
2	20	↓
3	120	↓
4	50	↓
5	100	↓
6	140	↓
7	100	↓
8	120	↓
9	30	↓
10	50	↓
11	160	↓
12	50	↓
13	140	↓

1	2	3
14	60	↓
15	50	↓
16	30	↓
17	40	↘
18	40	↘
19	30	↓
20	30	↓

Pastaba. Kryptis - žiūrint nuo viršūnės link šaknų.

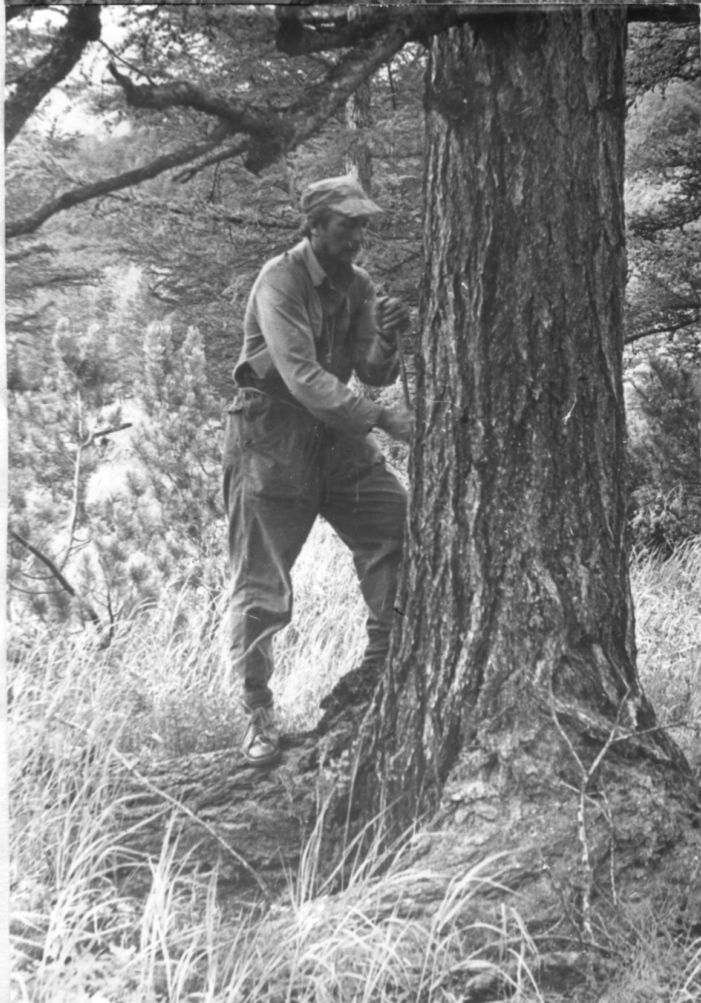

Kamčiatkos miškai.

Pasitaiko ir tokių medžių.

Išskiriamas laikinas
mėginimo barelis.

